

УДК 616-053.2: 378.147

Богуцька Наталя,

кандидат медичних наук, доцент кафедри педіатрії та дитячих інфекційних хвороб Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці

ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ДИНАМІКИ НАВЧАННЯ ПЕДІАТРІЇ НА ДОДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ

Проведено ретроспективний аналіз динаміки успішності з педіатрії 303 студентів з третього до шостого курсу. В студенток частіше мала місце краща навчальна дисципліна, постійна позитивна динаміка успішності, рідше виявляли значні коливання рубіжної успішності та лідерські ознаки. На державному іспиті успішність у гендерних групах вирівнювалась.

Ключові слова: додипломне навчання, педіатрія, гендерні особливості.

Bohutska N. Gender-specific dynamics of performance in pediatrics undergraduate education

Abstract. A retrospective analysis of the dynamics of the performance in Pediatrics of 303 students from the third to sixth courses was done. The female students more often has had the better educational discipline, constant positive dynamics of the performance, rarely showed considerable variation in transitional performance and leadership characteristics. State exam performance in gender groups was the same.

Keywords: *undergraduate education, pediatrics, gender peculiarities.*

Гуманізація вищої медичної освіти передбачає наближення методології навчання до індивідуальних особливостей акцептора знань, яке б забезпечило найкращий кінцевий результат їх здобування [2, с. 330]. Проведене ретроспективне порівняння динаміки успішності з педіатрії 303 студентів (співвідношення жінок та чоловіків 1,6:1,0) в аспекті можливих модифікуючих психобіологічних компонент.

Установлено, що серед представниць жіночої статі дещо частіше траплялась постійна позитивна динаміка успішності з педіатрії з

підвищенням середнього бала щонайменше при одному переході на наступний курс (38,7% проти 27,4%). Дещо меншою виявилась частка студенток, у яких успішність за педіатричними дисциплінами коливалась у межах ± 2 бали (8,8% проти 14,3%). При певному відставанні успішності “на старті” вивчення педіатрії студентками-жінками, за рахунок суттєвого її динамічного поліпшення в цій підгрупі надалі спостерігалось вирівнювання, що підтверджувалося результатами державного іспиту з педіатрії. Під час останнього середній бал становив у чоловіків та жінок 4,1, а відсоток правильних відповідей із педіатрії за результатами ліцензійного інтегрованого іспиту “Крок-2” відповідно сягав у середньому 65,0% та 66,7% вірних відповідей, причому у відповідях студенток-жінок відмічена тенденція “доцентровості” з меншим відсотком таких, що склали іспит менше, ніж на 50% правильних відповідей з педіатрії (12,9% проти 17,9% серед чоловіків). Результати дисперсійного аналізу свідчили про суттєву міжгрупову відмінність серед жінок та чоловіків-студентів, що узгоджується з результатами попередніх досліджень [1, с. 28; 3, с. 91]. Зокрема, істотно різнились в поєднанні такі ознаки, як середній бал з педіатрії за усі роки навчання, постійна позитивна динаміка успішності з педіатрії, відсутність суттєвих коливань рубіжних оцінок за іспити (± 2 бали) та відсоток правильних відповідей із педіатрії за результатами ліцензійного інтегрованого іспиту “Крок-2” ($\chi^2=12,2$, $p=0,016$). При оцінці комплексу особистісних якостей 91 студента-випускника випадково вибраних груп серед відмінників виокремлені активні “лідери”, усі з яких належали до когнітивного типу. Установлено, що така психофізіологічна компонента, як стать, певним чином визначала належність студентів до групи “лідерів”, яких серед чоловіків і жінок було 22,5% та 10,0% відповідно. Серед відмінників чоловіків та жінок, частка яких у загальній когорті відповідно становила 35,5% і 33,3%, відсоток “лідерів” був значно вищим серед перших (63,6 \pm 13,5% проти 30,0 \pm 10,2% ($pt < 0,05$), тобто двоє з трьох відмінників чоловічої статі та лише одна серед трьох студенток-відмінниць виявляли якості “лідера”. Навчальна дисципліна була дещо гіршою серед студентів-чоловіків, зокрема кількість пропущених днів на одного випускника становила 2,1 проти 1,0 дня в жінок, а середнє значення пропусків серед тих, що хоча б раз не відвідували заняття, серед осіб чоловічої та жіночої статі сягало 5,2

проти 2,7 днів відповідно ($p < 0,04$). Однак як поточна, так і підсумкова успішність студентів жінок та чоловіків на 6 курсі не відрізнялася. У літературі обговорюються гендерні особливості, що підвищують навчальну компетентність студенток-медиків: більш притаманна жінкам емпатія, що поліпшує взаємодію тандему “лікар-пацієнт” [6, с. 1194], типовіші такі навчальні стратегії педагогічної практики, як співробітництво та співзалежність [7, с. 216], асиміляція та конвергентність [4, с. 96] на протигагу конкуренції та індивідуалізації. Для комплексної оцінки гендерного аспекту динаміки успішності з педіатрії рекомендовано застосовувати багатофакторний аналіз [5, с. 955].

Таким чином, у різних за статтю групах студентів встановлено відмінності за ознаками, що характеризували динаміку їх рубіжної успішності з педіатрії з наступним вирівнюванням під час підсумкової оцінки на державних випускних іспитах, що могло бути зумовлено менш об’єктивізуючими методами оцінювання на попередніх етапах у зв’язку з недооцінкою психобіологічних відмінностей референтних груп.

Список використаної літератури:

1. Bowhay A. R. An evaluation of the performance in the UK Royal College of Anaesthetists primary examination by UK medical school and gender / A. R. Bowhay, S. D. Watmough // *BMC Medical Education*. – 2009. – Vol. 38. – N 9. – P. 9-38.
2. Buchmann C. Gender inequalities in education / C. Buchmann, T. A. DiPrete, A. McDaniel // *Annual Review of Sociology*. – 2008. – Vol. 34 – P.319-337.
3. Cuddy M. M. A Multilevel analysis of the relationships between examinee gender and United States Medical Licensing Exam (USMLE) step 2 CK content area performance / M. M. Cuddy, D. B. Swanson, B. E. Clauser // *Acad Med*. – 2007. – Vol. 82. – N 10. – P. 89-93.
4. Daniels H. Gender and learning: Equity, equality and pedagogy / H. Daniels, A. Creese, V. Hey et al. // *Support for Learning*. – 2001. – Vol. 16. – N 3. – 116 p.
5. Ferguson E. Factors associated with success in medical school: systematic review of the literature / E. Ferguson, D. James, L. Madeley // *BMJ*. – 2002. – Vol. 324. – P. 952-957.
6. Kataoka H.U. Measurement of empathy among Japanese medical students: psychometrics and score differences by gender and level of medical education / H. U. Kataoka, N. Koide, K.Ochi et al. // *Academic Medicine*. – 2009. – Vol. 84. – N 9. – P. 1192-1197.
7. Kosower E. Comparison of pediatric resident and faculty learning styles: implications for medical education / E. Kosower, N. Berman // *Am J Med Sci*. – 1996. – Vol. 312. – N 5. – P. 214-218.